

**Tidsskrift
for
Frie Bønder
*Levende Land***

Årgang 5

April 2008

nr. 2

Blomster og sommerfugle fremmes i en midlertidig frahegning på et overdrev,

skriver Anna Bodil Hald

Læs hendes artikel, "Certificeret naturplejekød", inde i bladet

Certificeret naturplejekød?

Anna Bodil Hald, Naturkonsulent, Natur & Landbrug, Tlf. 21 42 23 30

Jeg vil gerne betale mere for min bøf, hvis jeg er sikker på, at gøgeurt, sommerfugle eller vibe trives, hvor min bøf har græsset. Men hvordan kan jeg være sikker på, at min merpris gavner naturen?

Jeg er biolog og arbejder med naturforvaltning. Derfor kan jeg selv tjekke, om naturen har det godt, hvis jeg ved, hvor min bøf har græsset. Men det kan man ikke forvente, at børnefamilien i byen kan, med mindre den har en metode til det. Denne metode kan være certificering af kød fra dyr, der har udført naturpleje.

Naturpleje skal være lønsomt

Omkring 300.000 ha natur skal plejes med afgræsning og/eller høslæt. Seneste opgørelse over naturtilstanden i Danmark viser, at mere end tre fjerdedele af denne natur har det dårligt. Den gror i disse år med lynets hast til med vissent løv af grove græsser og høje urter. Årsagen er, at det er en underskudsforretning at pleje naturarealer. Landbrugsordninger og pris for kød må derfor indrettes, så det bliver attraktivt at pleje natur.

Økonomisk tilskud til naturpleje kan retfærdiggøres ud fra den samfundsmæssige tilgang, at det at sikre en mangfoldig natur de steder, hvor der er rester tilbage, er til gavn for os alle. Naturområderne er nemlig afhængige af hinanden og kan ikke overleve som små isolerede områder i landskabet. Samfundet er forpligtiget til at stoppe tilbagegangen i biologisk mangfoldighed overalt. Det er også væsentligt, at afgræsning og høslæt er eneste måde, hvorpå vi kan 'nyttiggøre' biomassen på naturarealerne. Vi kan alle nyde naturen, men vi kan ikke leve af gøgeurt og hjertegræs. Det kan naturplejedyrene.

Aktiv naturpleje er mangfoldig

Nu har alle naturområder ikke en lige høj naturkvalitet. Bedst er normalt de arealer, hvor der aldrig har været gødsket og hvor der har været uafbrudt pleje gennem generationer. Her vokser mange arter af finløvede græsser, lavtvoksende urter og arter af star.

En landmand, der bidrager med pleje af et sådan naturområde, bør have et stort tilskud. En sådan vegetation kan også danne god basis

for mælk, ost og kød med smag som i alperne og i fjeldene.

I første halvdel af sommeren er der overskud af græsproduktion. Hvis afgræsning bliver suppleret med høslæt, fjernes overskud af næringsstoffer, og høet kan bruges som tilskud til naturplejekvæget om vinteren. Høslæt er en god metode til at fremme naturen på de mere næringsrige enge, netop fordi (hø)slæt fjerner næringsstoffer og åbner jordbunden for etablering af engarter. Den fjernede biomasse kan også anvendes i biogasanlæg. En landmand, der aktivt fjerner næringsstoffer og har held med genopretning af biologisk mangfoldighed, bør også have et stort tilskud.

Landmanden kan også lave aktiv naturpleje på andre måder. Kreaturer kan godt lide at æde blomstrende planter og fjerner dermed det, vi mennesker, sommerfugle og humlebier gerne vil se, nemlig blomsterne. Det kan der tages højde for i en god naturplejestrategi gennem midlertidigt at frahegne de bedste steder på de rigtige tidspunkter eller gennem foldskifte. Det er ikke alle kvægracer, der trives lige godt på naturområder. Noget af denne forskel kan minimeres ved hjælp af 'tante-systemet', der betyder at for eksempel kvier af mælkeracer sendes på naturpleje sammen med individer, der er bekendte med området og ved, at man kan overleve på det. Dette aktive arbejde bør også belønnes. Men de rigtige strategier kræver også vidensformidling.

Nu er der mulighed for at søge økonomisk støtte til etablering af græsningsselskaber. Der mangler imidlertid tilskud, der tager højde for de naturværdier, den enkelte landmand fremmer, og støtte til faglig vejledning vedrørende forvaltningsstrategier for naturarealer, der gør det lettere for landmanden at fremme naturen, forstå og vurdere resultaterne. Afgræsning og høslæt af naturarealer er nødvendigt, men natur er faktisk sværere at forvalte godt end det er at fremdrive en god kløver-græsmark.

Belønning efter natureffekt

Jeg foreslår hermed, at der på et fagligt grundlag bliver udarbejdet et simpelt certificeringssystem for naturplejekød. Et system, der gør det muligt for børnefamilien i byen at være sikker på, at merprisen for kødet betyder mere og bedre natur i det danske landskab.

Det skal være et simpelt system, der gør det muligt at indrette tilskuddene ikke kun for det man gør ved et område, men også i forhold til

den natur, der opretholdes. Natureffekt og tilskud skal hænge sammen.

Jeg vil gerne høre, hvordan I mener, der bør arbejdes videre med dette.

Anna Bodil Hald

natlan@agropark.dk

www.natlan.dk
